

REVISTA ECONOMICĂ

ORGAN FINANCIAR-ECONOMIC

Organul oficial al asociațiunii institutelor financiare românești din Ardeal, Banat, Crișana și Maramurăș „SOLIDARITATEA” Sibiu.

Apare odată pe săptămână.

Rédacțiunea și administrațiunea: Sibiu, Strada Bayer Nr. 1—3.

Abonamentul pe an: în țară: pentru autorități, bănci și întreprinderi Lei 500 —; pentru particulari Lei 400 —; pentru cooperative, funcționari publici, de bancă și comerciali Lei 300 —. În străinătate Lei 800 —. Taxa pentru inserțiuni: de fiecare cm. Lei 6 —

Director: **Constantin Popp.**

Redactor: **Dr. Mihai Veliciu.**

Sumarul:

Industrializare forțată sau protecționism agricol. — Cum se contractează un împrumut de stat în străinătate? — Situația. — *Cronică:* Necrolog. Situația încasărilor și cheltuielilor Statului la 31 Decembrie 1928. Investițiile căilor ferate vor costa 23 miliarde. Plata furnizorilor căilor ferate. Răscumpărarea căilor ferate particulare. Ce se lucrează la Ministerul de finanțe. Creditul Industrial emite obligațiuni. Solemnitatea inaugurării palatului agronomilor din București. Un împrumut pentru regiunile înfometate. Exerocarea băncilor din Cernăuți. Noul bilete de 1000 franci franceze. — Cursul Valoilor la București.

Industrializare forțată sau protecționism agricol?

Neajunsurile războiului, precum și nizuința de expansiune economică a elementului românesc, ne-a împins tot mai mult în brațele unei politici mercantiliste, având aceasta de substrat: industrializarea forțată a vieții noastre economice pe lângă neglijarea completă a intereselor agricole.

Fără a intra în amănunte și fără a supune unei critici mijloacele, de cari s'au servit până acum legiuitorul în atingerea scopului urmărit, ne vom mărgini numai la stabilirea faptului, că procesul de industrializare era precipitat, intenționând o trecere bruscă de la stat agricol, la stat industrial. Precipitarea aceasta — și nu chiar în ultimul rând lipsa totală a unui sistem bine chibzuit — este cauza multor rele, de cari are de suferit întreaga noastră viață economică.

Lipsa mijloacelor necesare, ca: abundența de capital, experiența pe teren industrial, o clasă muncitorească specia-

lizată cu o tradiție oare-care și altele sunt motive destul de preponderante, de ce nu puteau reuși încercările atât de tenace a unei industrializări forțate. Până când aceste piedeci nu vor dispărea, toate sforțările noastre de a ne crea o industrie proprie, care să poată exista și prospera fără ajutorul cârjelor unei politici vamale protecționiste, vor fi zadarnice. Industria creată și crescută în umbra tarifelor prohibitive este ca o plantă crescută în casă, care cât ce-o expunem ravagiilor timpului din afară, se usucă și pier.

Cea mai mare greșală s'a comis atunci, când s'a sacrificat regimul agricol — baza producției fărăi — planului de industrializare forțată, în forma cum s'a conceput la noi industrializarea vieții economice, s'a distrus complet armonia, ce ar trebui să existe între industrie și agricultură, ca ramuri de producție, cari se întregesc reciproc.

Ori a nimici agricultura și a crea o industrie aproape parazitară pe spinarea agriculturii nu este o politică admisibilă; aceasta nu numai din considerațiuni de ordin politic, național și social — adică, nu numai de acia, fiindcă grosul populației României întregite se ocupă cu agricultura, dându-ne soldații cei mai buni și reprezentând populația rurală o clasă independentă, cu moravuri sănătoase, — ci și din motivul unei necesități imperioase economice. Cu aceasta am affins simburile problemei.

Politica noastră de industrializare de până acum, e strâns legată de un sistem, care ținde la comprimarea prețurilor produselor agricole, pentru a putea alimenta clasa muncitorească sub condițiunile cele mai avantajoase cu articolele indispen-

sabile vieții de toate zilele, iar industriei să-i livreze ieftin materialul brut.

Prin comprimarea prețurilor articolelor agricole, legiuitorul servia cu precădere, interesele consumatorilor — și în cazul de față, în special și interesele industriei consumatoare de materii prime, — confundându-se principiile de economie publică, cu cele de economie privată. Anume nu se ținea îndeajuns cont, că pentru stat, acela care e consumator, e totodată și producător, și că interesele superioare ale statului nu pot admite numai protejarea consumatorilor, ci preținde chiar întărirea producătorilor. E doar și firesc ca prin întărirea producătorilor — ceiace se impune în mod imperios — să se favorizeze sporirea rentabilității și creșterea producției economice, ceiace aduce cu sine, o urcare a forței de cumpărare a acestor factori economici.

Deci, ca soluțiune s'ar impune fără îndoială o încetinire a procesului de industrializare, fiindu-se seamă mai mult de împrejurările evolutive și de protejarea exclusiv a acelor ramuri industriale, cari stau în strânsă legătură cu producțiunea de bază, adică, cu agricultura. Mână în mână cu această nizuință, ar trebui să meargă și tendința de a elimina orice inmixțiune a statului în stabilirea prețurilor și orice sistem de comprimare a prețurilor produselor agricole, lăsându-se în o măsură mai largă teren liber formării prețurilor, amăsurat împrejurărilor economice.

Dacă rămânem la suprafața lucrurilor, ne îngrozim de efectele cari le-ar produce momentan, renunțarea la protejarea consumatorilor. E evident, că urmarea nemijlocită ar fi, urcarea subită a prețurilor articolelor agricole. Atacând însă chestia în fond, ajungem cu prisosință la rezultatul, că urcarea prețurilor articolelor agricole — zicem până la nivelul mondial — ar face să dispară disproporția de preț, ce există între produsele agricole și cele industriale, din care la urma urmelor totuși am trage un folos cu toții. Mai presus de toate ar fi însă, urcarea forței de cumpărare a populației noastre rurale, care s'ar vedea pusă în măsură, de a-și îmbunătăți nivelul de traiu.

Inconveniențele urcării preconizate, le-ar resimți — doar și aceasta numai în mod trecător — o clasă înfimă de tot,

din locuitorii țării; aceasta ar fi clasa industrială și salariații.

Dacă am abandona ideia comprimării prețurilor produselor agricole — care e urmarea politicii de industrializare forțată — am contribui mult la consolidarea atât de dorită a economiei naționale, la întărirea țărânilor noastre, dela care depinde viitorul României întregite; bine ziceau Physiocrații secolului al 17-lea; „pauvre paysan, pauvre royaume; pauvre royaume, pauvre roy“.

„Indărăt la glie“ (rétour à la terre — Mélin) — este și motto partidului actual de guvernare, care este conștiu de rolul, ce trebuie să-l aibe agricultura în formațiunea noastră de stat și în viața noastră economică. Să sperăm că ramurei economice atât de neglijată până acum i se va da mai multă atenție și întreg sistemul politicii noastre economice va fi schimbat. Ca primul ajutor ce trebuie dat agriculturii săcătuită, ar fi o organizație bine întemeiată, care să asigure agriculturii creditele ieftine, de care are o nevoie atât de arzătoare. Despre chestia creditelor agricole ne vom ocupa în numărul proxím.

Cluj.

Dr. Traian Nichieiu.

Cum se contractează un împrumut de stat în străinătate?

Ce este dobânda reală. — Rolul comisionului și al cursului de emisiune.

Dat fiind actualitatea contractării împrumutului extern, reproducem din ziarul „Dimineața“ articolul dlui S. Tutuc, profesor de matematică financiară la Academia de Comerț și unul dintre însoțitorii dlui ministru de finanțe, — despre calcularea dobânzii reale.

*

Cei mai mulți cari se preocupă într'o măsură oarecare de mersul tratativelor pentru contractarea unui împrumut extern al statului, — și între acești „cei mai mulți“ sunt uneori și oameni numiți „de specialitate“, — nu cunosc condiția esențială care determină succesul unui împrumut.

Despre condițiunile în cari s'ar contracta împrumutul proiectat al statului nostru, atât revista londoneză „Manchester Guardian“ cât și „Journal de finances“ din Paris, precum și agenția Rador și unele din jurnalele românești, ne informează că procentul nominal ar fi 7 și cursul de emisiune 90 sau 92, iar acum în urmă aflăm că acest

curs de emisiune nu este și nu va fi fixat imediat, el depinzând de dispoziția piețelor streine.

În aceste informațiuni lipsește un element esențial: durata de amortizare a împrumutului, care împreună cu cele două elemente comunicate și încă altele determină ceea ce se numește *procentul real* al împrumutului.

Ca să se înțeleagă acest procent real, vom da o explicație, care nu este riguros științifică, dar foarte apropiată.

Să presupunem împrumutul contractat pe cursul 90 și cu procentul nominal 7. Aceasta însemnează că statul primește de la subscriitor 90 Lei, dar rambursează 100 Lei, plățind la sfârșitul anului și cuponul 7 Lei.

Dacă împrumutul este contractat pe 1 an, statul, pentru cei 90 Lei primiți azi, va rambursa peste un an 100 Lei plus cuponul 7 Lei, adică plătește o dobândă de 17 Lei la 90 Lei, adică un procent real de 18.88 Lei, aproape 19 Lei.

Dacă împrumutul este contractat pe 2 ani, și ar fi, de exemplu, de 200 Lei valoarea nominală, pentru care statul a primit în realitate 180 Lei, lucrurile se petrec astfel:

Pentru primul an a plătit procent real 18.88 la un titlu de 100 Lei achitat, iar pentru al doilea titlu, achitat în al doilea an a plătit ca dobândă: în primul an cuponul de 7 Lei, în al doilea an al doilea cupon de 7 Lei și plusul de 10 Lei (numit primă de rambursare) peste capitalul primit, căci statul primește 90 Lei și rambursează 100 Lei.

Așa dar statul plătește în 2 ani 24 Lei pentru 90 Lei, ceea ce revine procent real numai 13.33.

Se vede dar, că acest procent real se micșorează atunci când timpul de amortizare crește, presupunând că procentul nominal, adică cuponul, și cursul de emisiune rămân neschimbate.

Deci s'ar putea cu un curs de emisiune chiar mai mic, procentul real să fie favorabil, dacă durata timpului de amortizare este bine aleasă, adică cât mai lungă.

Elementul final care determină succesul unui împrumut este procentul real plătit de stat: cu cât acest procent real este mai mic, cu atât succesul statului, care contractează împrumutul este mai mare.

Acest procent real depinde, — după cum am arătat, — de cursul de emisiune, de procentul nominal și de durata amortizării împrumutului.

Dar acest curs de emisiune, — care, pentru folosul statului trebuie să fie cât mai ridicat, — are două dedesubturi, cari îl micșorează mult, și fac astfel ca procentul real să se mărească.

Sunt două comisioane: *comisionul inițial*, pe care statul îl plătește bancherilor contractanți, la emisiune, comision care micșorează valoarea

reală a împrumutului (adecă suma ce ar trebui să primească statul conform cursului de emisiune) și *comisionul anual*, plătit pe toată durata împrumutului, comision plătit bancherilor, odată cu anuitatea. Acest ultim comision, mășind anuitatea, mărește în realitate valoarea nominală a împrumutului.

La rândul lui, *comisionul inițial*, poate cuprinde în total sau în parte cheltuielile împrumutului: publicațiuni, prospecte de emisiune, comision de bancă, cheltuieli pentru tipărirea titlurilor, impozitul pe capitalul mobilier străin (care în Franța, de ex. este 4 la sută) etc.

Așa dar, procentul real depinde de următoarele elemente: cursul de emisiune, comisionul inițial, comisionul anual, procentul real, durata de amortizare.

Ceea ce trebuie stabilit din capul locului este procentul real cu care trebuie contractat împrumutul; elementele de cari depinde acest procent real fiind apoi astfel combinate, — conform interesului părților, — ca să conducă la acel procent real în prealabil hotărât.

Statului care se împrumută, în ca ul nostru statului român, îi revine sarcina de a fixa procentul real cu care se împrumută; comisiunii care tratează îi revine sarcina de a fixa cu bancherii acele elemente cari determină procentul real.

Se înțelege că statul ar avea interesul ca să fixeze un procent real cât mai mic, însă, în fixarea procentului real, statul trebuie să fie condus, — pentru ca subscripția să aibă succes, — de cel puțin următoarele două elemente;

ținând seamă de cursurile rentelor statelor streine în bursele lor, să se determine procentul real cu cari rentierii streini își plasează banii în valorile lor naționale, și

ținând seamă de cursurile rentelor române pe piețele streine, să se afle procentul real produs pentru cumpărături.

Noul împrumut va avea succes dacă procentul lui real ar fi sensibil mai mare decât cel găsit în plasamentele lor naționale și trebuie să fie foarte apropiat de procentul real produs de vechile rente românești cotate pe acele piețe.

Situația

Deodată cu deschiderea parlamentului se depune muncă enormă pentru reorganizarea administrației statului și a instituțiilor economice cu caracter public. Aceste lucrări vor avea o întârziere hotărâtoare asupra îmbunătățirii vieții. Toate lucrările acestea de importanță foarte mare trec aproape nebagate în seamă, deoarece lumea așteaptă numai și numai de la împrumut salvarea. Vina o poartă în mare parte și guvernul, care a lăsat să plutească asupra acestei probleme o ab-

solută neorientare și nesiguranță. Fluctuațiile cursurilor din bursă din ultimele zile dovedesc aceasta mai bine. Urcările și scăderile de cursuri depind de știrile aduse de ziare.

*

Situația financiară a pieței se prezintă foarte rău. Nivelul dobânzilor nu mai ține seama de poziția Băncii Naționale, nici cât privește împrumuturile și nici la depuneri. Creditele se dau în mod foarte restrâns, deoarece clienții băncilor în cea mai mare parte își prelungesc plățile cu o mică replățire din capital și a dobânzilor. Toată lumea știe, că nu guvernul actual este vinovat de această situație și că într-o lună sau două de când este la putere nu putea face cine știe ce minuni în situația critică ce a moștenit.

*

În împrejurările de mai sus consider ca o greșală enormă în sarcina guvernului faptul că a tratat și făcut direct prin cooperative transacțiunile mari comerciale și financiare pentru aprovizionarea regiunilor înfometate. Din afacerea aceasta vor avea câștig bun Consorțiul german și Centrala Cooperativelor, și unul și altul de pe urma cărora visteria statului nu are nici un folos.

Nu mi vine să cred, că dacă guvernul ar fi solicitat sprijinul băncilor noastre mari, nu ar fi putut înjgheba un consorțiu pentru finanțarea acțiunii de ajutorare a înfometaiilor. Eu cred că acest consorțiu având la spate sprijinul statului ar fi putut tranșa cel puțin în condițiuni egale aceste operațiuni. Prin acest sprijin băncile noastre ar fi fost trezite din amorțeala la cari sunt condamnate de fostul regim, iar guvernul ar fi dat dovadă că de fapt are de gând să traducă în fapte intenția sa mărturisită în repetate rânduri de a da posibilitate factorilor economici și financieri să muncească și prin aceasta să se desvolte.

*

Telegrama guvernatorului Băncii Franței către guvern prin care îl invită pe dl ministru Popovici la Paris și își exprimă și credința că realizarea împrumutului va consolida mult relațiunile dintre România și Franța, mai departe călătoria la Paris a dlui ministru Popovici au avut efect asupra bursei. Luni în 13 crt. bursa s'a deschis într-o atmosferă pretinească. Urcările cursurilor au fost generale. Mai bine s'a ținut Reșița atingând 1000, și Banca Națională 13.750. Zilele următoare cursurile au cedat puțin, piața este însă destul de susținută. Fermite mai mare se arată cu deosebire la petrolifere.

București.

Remizier.

CRONICĂ.

Necrolog. Traian Gămulea, funcționar la Sursala din Brașov a băncii „Albina” a încetat din viață la 9 crt., în etate de 45 ani.

*

Situația încassarilor și cheltuielilor Statului la 31 Decembrie 1928. Situația provizorie a încassarilor și cheltuielilor Statului pe ziua de 31 Decembrie 1928 se prezintă după cum urmează:

Încassarile efectuate în 11 luni ale anului 1928 au fost de:

28,273.047,005 Lei, în cele efectuate în luna Decembrie au fost de 2,519.679,910 Lei. Totalul încassarilor provizorii efectuate dela 1 Ianuarie la 31 Decembrie 1928 au fost de 30,792.727,825 Lei. Cheltuielile făcute în 11 luni ale anului 1928 au fost de 28,150.520,182 Lei, iar cele făcute în luna Decembrie au fost de 2,910.058,522 Lei. Totalul cheltuielilor făcute dela 1 Ianuarie la 31 Decembrie 1928 au fost de 31,060.558,704 Lei. Dacă ținem seama că cifra bugetului general al Statului pe anul 1928 a fost de 38 miliarde 350 milioane Lei, iar încassarile efectuate până la 31 Decembrie 1928 au fost de 30 miliarde 793 milioane Lei, găsim un deficit de 7 miliarde 557 milioane Lei. Acest deficit se va micșora cu încassarile ce se vor realiza pe seama bugetului 1928 în cele 6 luni suplimentare ale anului 1929.

*

Investițiile căilor ferate vor costa 23 miliarde. Datorită tratativelor pentru realizarea împrumutului, cari sunt de mult timp trăgănite, votarea bugetului pe 1929 s'a făcut destul de repede nepermițând multe discuții. Totuși cel mai important buget care merită toată atenția este bugetul căilor ferate care prevede 13 miliarde Lei pe 1929 la venituri.

Cifra destul de importantă pe a cărei realizare să nu contăm cu siguranță, întrucât viitorul ne poate pune la adăpostul unor surprize supărătoare, pentru că creșterile din trecut au fost influențate de sporirea taxelor și deprecierea continuă a monetei.

Inventarul căilor ferate distrus aproape complet de războiu și reconstruit destul de anevoios din cauza neechilibrării bugetelor e de o importanță capitală contractarea unui împrumut de investiție destinat căilor ferate, căci cu sume mici destinate la intervale mari nu ajungem să corespundem cerințelor actuale niciodată.

De acest lucru atât guvernul trecut cât și cel actual au fost de acord și anume din împrumutul de stabilizare și investiție să fie destinată c. f. r. suma de peste 22 miliarde, sumă, care n'ar putea fi dată dintr-o dată și nici chiar lucrările n'ar putea fi înfăptuite.

Delegatul străin, dl Leverve împreună cu specialiștii români au hotărât ca din suma amintită s'ar realiza lucrări în decurs de 3 ani pentru cea 7.5 miliarde Lei.

În acest scop s'a înscris în bugetul c. f. r. al exercițiului 1929 anuitatea de 200 milioane cu rezerva ca instituția să-și mărească fondul, dotând în fiecare an sume importante pentru investiție.

Din cauza atâtor gratificații și reduceri să nu ne mirăm de deficite mari imputând relei administrații a căilor ferate, câtă vreme ea are de făcut atâtea transporturi gratuite și cu reducere.

Sacrificiile făcute în acest gen de c. f. r. exceptând văduvele, orfanii, invalizii de războiu și alți oerottiți de stat, se urcă la considerabila sumă de peste 1 miliard și 700 milioane Lei.

*

Plata furnizorilor căilor ferate. Sumele de peste 2 miliarde datorate de c. f. r. diferiților furnizori de ani de zile ordonanțate și neachitate

la timp au fost hotărâte de direcțiunea generală a c. f. r. ca până la 30 Iunie 1929 să fie achitate cu condiția, ca aceste ordine de plată să fie trimise la serviciul contabilității, spre a le aplica vize specială.

În mod excepțional se vor achita imediat fără viza contabilității generale a C. F. R.:

1. Actele ce privesc lichidarea drepturilor personale.

2. Cupoanele de ramburs urmează a se achita destinatarilor.

3. Toate listele de manutanție.

4. Actele Casei muncii C. F. R. (pensii, întreținere și tratament în spitale și sanatorii, ajutoare, diurne etc.).

5. Restituirea garanțiilor biletelor de abonamente emise în anul 1928 și expirate în 1929 dacă se face declarația în decurs de 3 zile dela data expirării mandatului.

*

Răscumpărarea căilor ferate particulare.

Pentru a se pune capăt diverselor neînțelegeri între Statul român și acționarii societăților străine de cale ferată și în vederea obținerii împrumutului, guvernul român de comun acord cu C. F. R. a hotărât răscumpărarea liniilor particulare după un plan bine definit. Tratatивele în acest scop au fost încredințate unei comisii din care fac parte dl. E. Răileanu, directorul general al c. f. particulare, secretarul general și delegații diferitelor organe de Stat.

Astfel s'au răscumpărat mai multe linii din circa 4300 km. cât dețin particularii peste 3200 km. lungime și se sperază că în decurs de 6 luni se vor răscumpăra și restul de 1100 km.

*

Ce se lucrează la Ministerul de finanțe.

Ministerul de finanțe e preocupat de unele chestiuni importante ce sunt în studiu și cari trebuiesc soluționate în cursul acestui an.

Problema cea mai importantă și cea mai grea care a fost discutată mult de pleiada de specialiști este aceea a stabilizării.

Primul care are datoria în special de a se ocupa de aceasta problemă este dl. M. Popovici, ministrul de finanțe, care examinează cu minuțiozitate chestiunea atât din punct de vedere tehnic cât și economic.

Ministrul de finanțe examinează felul cum s'a făcut stabilizarea în alte state și diversele măsuri pentru a-i înlătura părțile defavorabile și a împiedeca efectele rele.

Afară de stabilizare la Ministerul de finanțe se pregătește de către comisuni speciale, trei proiecte de legi pentru reorganizarea serviciilor.

Primul proiect este referitor la reforma contabilității publice cu controlul preventiv și represiv. Al doilea proiect este referitor la Curtea de conturi. În fine al treilea proiect este referitor la reforma legii vămilor.

Toate aceste trei reforme vor fi duse la îndeplinire în cursul anului și legile vor fi votate, încât anul viitor aceste servicii să funcționeze după noule sisteme.

*

Creditul Industrial emite obligațiuni. Când se va ajunge la efectuarea stabilizării societatea

„Creditul Industrial“ va fi despărțit de Banca Națională funcționând ca instituție aparte.

Cu aceasta „Creditul Industrial“ își va mări capitalul la câteva sute de milioane prin lansarea de obligațiuni.

*

Solemnitatea inaugurării palatului societății agronomilor din București Str. C. A. Rosetti 35 s'a ținut în prezența dlui ministru al agriculturii și a unui mare număr de personalități. După ce dl. președinte dr. Al. Nasta a arătat fazele prin cari a trecut această societate înființată la anul 1893 la cuvântul dl. ministru I. Mihailescu, dsa urează că între zidurile acestui așezământ tot gândul și toată inima să fie pentru agricultură. Subliniază, că întreaga industrie și comerț al nostru trebuie să se razime pe agricultură, aducând probă faptul, că cele 80% din agricultori fiind pauperizați, industria a trebuit să-și închidă porțile.

Criza agricolă la noi prezintă trei aspecte: de credit, de producție și de vânzare, iar ca leacuri amintește tariful vamal, organizarea unui credit agricol și reformarea individualității agricole prin educarea agricultorului. Corpul agronomilor chemat să facă această educație, va trebui să-și refacă prestigiul, înlăturând elementele pătate.

De încheiere urează rezultatul strălucit seriei de conferințe ce încep deodată cu această solemnitate.

Prima conferință este „Problemele actuale ale agriculturii“ a dlui dr. Nasta președintele soc. De aceste conferințe, fiind de o foarte mare actualitate ne vom ocupa separat.

*

Un împrumut pentru regiunile întemțate.

Centrala Cooperativelor tratează un împrumut necesar pentru aprovizionarea regiunilor bântuite de foame și pentru procurarea semințelor necesare însemnării de primăvară. Împrumutul ni l-a acordat firma Kampfmaier și Dresdner Bank. Suma împrumutului este de 400 mil. Lei, din cari 200 mil. în numerar, iar 200 mil. în cereale predate la curs fix în locurile și timpul precizate în contract. Rambursarea împrumutului se va face peste un an, jumătate în cereale, jumătate în bani.

Din branșa în numerar, Centr. Cooperativelor va achita avansurile luate în contul Comisiei de aprovizionare și anume: 40 mil. Casei meseriilor și 60 mil. Casei de depuneri.

Până în prezent s'au achiziționat pentru întemțate 1800 vag. cereale. În total sunt necesare 4500 vagoane.

Se mai tratează și cu firma Getreide A. G. din Viena, care deasemenea ne oferă 250.000 sl. tot spre acelaș scop.

*

Escrocarea băncilor din Cernăuț. În Cernăuț cele trei mari bănci locale Anglo Bank, Banca de Est și Societatea de Credit erau cât pe aci să cadă victimă unei escrocherii îndrăznețe.

Cam în acelaș timp toate trei băncile au primit câte un ordin de plată în valoare de cca 350.000 Lei ca din partea Băncii Comerciale române din București, fiind rugate, ca suma să o plătească unui domn, care se va prezenta cu o copie a ordinului de plată. Peste câteva zile or-

dinele au fost găsite în perfectă regulă. La Anglo Bank s'a și prezentat beneficiarul ordinului de plată un oarecare Dem Ionescu. Cerându-i-se legitimație și neavând asupra-și decât un carnet C. F. R., șeful ordonanțării a refuzat plata. Din cauza refuzului presupusul Dem. Ionescu s'a înfuriat și după o scurtă ceartă a părăsit banca.

La câteva zile după acest incident văzând Anglo Bank, că nu se mai prezintă nimeni după bani, a încunoștițat Banca Comercială despre cele întâmplate ținându-i banii la dispoziție. Mare i-a fost surprinderea, când în loc de răspuns, a fost cercetată de un funcționar superior al Băncii Comerciale, care i-a arătat, că toate actele au fost false.

Cercetările pentru descoperirea escrocului sunt în curs.

*

Nouile bilete de 1000 franci francezi. Pe ziua de 2 Ianuarie Banca Franței a început emisiunea de noi bilete de 1000 franci.

Pe recto figurează un om dublu decorat, figurând capul lui Mercur și al zeiței Ceres.

Pe verso se reprezintă figurile savanților Pasteur și Ampère. Filigramele reprezintă capul lui Mercur una, iar cealaltă imaginea Pații încununată cu frunze de măslin.

Cursul Valorilor la București

la 10 Ianuarie 1929.

EFECTE

	Dob. anuală	Cursul
Rentă 1913 original	4 ¹ / ₂	180—200
Rentă 1913 duplicate	4 ¹ / ₂	80—85
Scris Rurale	5	59 ¹ / ₂ —60
Scris Urb. București	5	56 ¹ / ₂ —56 ³ / ₄
Scris Urb. Iași	5	55 ¹ / ₄ —55 ¹ / ₂
Comuna București	4	60—65
Comuna București	5 ⁰ / ₁₀	70—75
Imprumutul Național 1916	5	75 ¹ / ₂ —76 ¹ / ₂
Imprumutul Unirii 1919	—	66 ¹ / ₂ —67
Imprumutul Refacerii 1920	5	65—65 ¹ / ₂
Renta împrumutării	5	58 ¹ / ₂ —59
„ 1903 original	5 ⁰ / ₁₀	140—150
„ 1903 duplicate	5 ⁰ / ₁₀	90—95

BĂNCI

	Val. nom.	Cursul
Banca Națională	500	13550—13600
Marmorosch Blank & Cie	500	1580—1590
Românească	500	1250—1260
„ pui	500	1080—1090
De Scont	500	480—490
Comerc. Română	500	2000—2200
Credit Român	500	1360—1400
Generală	500	900—910
Viticola	500	510—520
Comerț Craiova	500	1025—1060
Com. Ital. și Rom.	500	825—850
Albina Sibiu	500	1150—1200

	Val. nom.	Cursul
Carpaților	500	420—430
Franco-Română	500	360—380

ASIGURĂRI

Dacia-România	2000	7600—7700
Națională	500	1350—1400
Generală	500	3000—3100
Agricola	500	1200—1275
Steaua României	500	980—1000
Prevederea	200	600—625
Soc. Urania	1000	2000—2100

PETROLIFERE

Steaua Română	500	1875—1900
Astra Română	500	3275—3300
Speranța opt.	500	1425—1450
Speranța pui	500	900—950
Petrol Blok	500	360—370
Petrolul Rom. opt.	500	910—925
Petrolul Rom. (pui)	500	500—520
I. R. D. P. opt.	500	580—590
I. R. D. P. III vârs.	500	440—460
Concordia	250	1775—1800
Creditul Minier	500	1180—1190

DIFERITE SOCIETĂȚI

Reșița	500	955—960
C. Tramv. Buc.	500	1330—1340
Govora-Călimănești purtător	200	225—240
Govora-Călimănești nom.	200	225—240
Cartea Românească	500	420—455
Creditul Technic purt.	500	515—525
Creditul Technic nom.	500	515—525
Letea opt.	500	1015—1025
Clădirea Românească	500	960—970
Mica ex. cup.	500	820—850
Carpatina	500	1050—1075
Credit Industrial	1000	1110—1120

MONEDE EFECTIVE

Dolari	165.50—166.—
Sterline	807—810.—
Lirete	8.75—8.76
Cor. cehe	4.90—4.95
Franci francezi	6.53—6.56
Franci belgieni	4.60—4.70
Franci elvețieni	32.25—32.50
Mărci germane	39.40—39.65
Zloți	18.50—19.—
Șilingi austr.	23.65—23.85
Pengő	29.00—29.25
Dinari	2.93—2.97
Leva	1.17—1.20
Drachme	2.09—2.12
Lire otomane	82.00—83.—
Napoleon	645—655.—

„OLTEANA“

cassă de economii, societate pe acțiuni în Viștea de jos.

CONVOACARE.

Domnii acționari ai cassei de economii „OLTEANA“, societate pe acțiuni se invită la

a XXXV-a adunare generală ordinară

care se va ține în Viștea de jos la 7 Februarie 1929, la orele 2 după amiazi, în localul institutului.

OBIECȚELE:

1. Deschiderea și constituirea adunării generale;
2. Raportul Consiliului de administrație și al Censorilor;
3. Prezentarea bilanșului încheiat cu 31 Decembrie 1928;
4. Propunerea referitoare la împărțirea venitului curat;
5. Alegerea Consiliului de cenzori pe anii 1929—30—31;
6. Eventuale propuneri prezentate conform statutelor.

Domnii acționari, cari voiesc a participa la adunarea generală în persoană sau prin plenipotențiași, în sensul §-ului 17 din statute, sunt rugați a-și depune acțiunile, eventual dovezile de plenipotență cel puțin cu o zi înainte de adunare la casa societății.

Acțiunile se vor depune și la institutele „Albina“ Sibiu, „Furnica“ Făgăraș, până inclusiv 4 Februarie 1929, iar reversesle sunt a se înainta până la 6 Februarie 1929.

Viștea de jos, la 7 Ianuarie 1929.

Consiliul de administrație.

Activa.		Contul Bilanș la 31 Decembrie 1928.		Pasiva.	
	Lei b.		Lei b.		Lei b.
Ct. Cassa în numerar	157.594—	Ct. Capital societar	1,000.000—		
„ Cambii escomptate	8.908.160—	„ Fond de rezervă	284.000—		
„ Credite camb. ipotecare	2.132.400—	„ „ special de rezervă	122.500—		
„ „ de cont-curent	892.604—	„ „ de pensii	127.200—		
„ Acții de bancă	500.000—	„ „ pentru creanțe dubioase	30.000—	563.700—	
„ Realități	1—	„ Reescont	1,000.000—		
„ Mobilier	1—	„ Depuneri spre fructificate	9,506.910—		
		„ Interese transitorii	260.000—		
		„ Dividende neridicate	10.024—		
		„ Profit net	250.186—		
	12,590.820—				12,590.820—

Debit.		Contul Pierderi și Profit		Credit	
	Lei b.		Lei b.		Lei b.
Ct. Interese:		Ct. Interese:			
Pentru depuneri spre fructificare	711.736—	Dela cambii escomptate	1,273.838—		
„ reescont	107.118—	„ „ ipotecare	128.260—		
„ fonduri	30.928—	„ credite de cont-curent	44.246—		
Ct. Spese	99.650—	Venite dela acții	58.050—		
„ Salare	116.000—	Provizțiuni	32.087—		
Ct. Contribuție:					
Dividendă după int. de depuneri					
Dividendă, salare	190.863—				
Fond pentru creanțe dubioase	30.000—				
Profit net	250.186—				
	1,536.481—				1,536.481—

Viștea de jos, la 31 Decembrie 1928.

Nicolae I. Borzea m. p., contabil.

CONSILIUL DE ADMINISTRAȚIE:

Nicolae Borzea m. p., protopop-președinte Mateiu Jiga m. p., dir. de bancă Nicolae D. Borzea m. p., casar de bancă
Dionisie Stanciu m. p., propr. Ioan Bărbat m. p., inv. Istrate Făgărașan m. p., notar Clement Cârje m. p., propr.

Subsemnații censori am examinat conturile prezente și le-am aflat în deplină ordine și consonanță cu registrele societății.

Viștea de jos, la 7 Ianuarie 1929.

Ioan Banciu m. p., preot-președinte Dr. Victor Stanciu m. p., profesor universitar Simion Borzea m. p., lng. la C. F. R.
Victor Vulean m. p., preot Octavian Borzea m. p., proprietar

„ARMONIA“

casă de economii societate pe acțiuni în Cincul.

CONVOCARE.

P. T. Domnii acționari ai casei de economii „ARMONIA“ soc. pe acțiuni în Cincul, se invită în sensul §§-lor 14—27 din statute la

a XXV-a adunare generală ordinară

care se va ține în Cincul la 23 Februarie 1929, în localul institutului, cu următorul

PROGRAM:

1. Raportul Consiliului de administrație ;
2. Prezentarea Bilanțului ;
3. Distribuirea profitului curat ;
4. Alegerea alor 3 membrii în Consiliu ;
5. Alegerea Comitetului de supraveghere ;
6. Eventuale propuneri.

Domnii acționari, cari voesc a participa la aceasta adunare generală în persoană sau prin plenipotențiași, sunt rugați a-și depune la casa societății, sau la „Furnica“ casă de economii Făgăraș acțiunile și procurile, cel puțin cu o zi înainte de adunarea generală.

Direcțiunea.

Activa.			Contul Bilanțului încheiat la 31 Decembrie 1928.		Pasiva.	
	Lei	b.		Lei	b.	
Cassa		155.638—	Capital societar		1.000.000—	
Esecont	6.783.064—		Fond de rezervă	262.500—		
Obligațiuni	1.239—		„ „ pensuni	111.420—		
Co. crt. particulari	3.447.776—	10.232.079—	„ „ garanță	60.000—		
Participațiuni		213.750—	„ „ filantropie	83.600—	522.520—	
Efecte		116.100—	Reescont la Banca Națională	680.200—		
Mobilier		1—	Cont curent la bănci	864.412—		
Edificiul		152.000—	Diverși creditori	101.064—	1.645.676—	
Realități de vânzare		570.000—	Interese transitorii		231.696—	
			Dividende neridicate		5.230—	
			Depuneri spre fructificare		7.783.686—	
			Profit net		250.760—	
						11.439.568—
		11.439.568—				

Debit.			Contul Pierdere și Profit încheiat la 31 Decembrie 1928.		Credit.	
	Lei	b.		Lei	b.	
Interese fond. de rezervă	12.500—		Interese de Cont curent	559.774—		
„ „ „ pensuni	6.328—		„ scont	1.084.504—		
„ de depuneri	929.279—		„ obligațiuni	500—	1.644.778—	
„ „ reescont	36.483—	984.590—	Venit dela efecte		9.990—	
Amortizări		57.249—	Chirie		11.400—	
Spese de birou	43.702—					
Salare	108.000—					
Impozite	221.867—	373.569—				
Profit net		250.760—				
		1.665.168—				1.666.168—

Cincul, la 31 Decembrie 1928.

Pentru contabilitate: Romul Aroneasa m. p.

MEMBRII CONSILIULUI DE ADMINISTRAȚIE:

Ioan Șandru m. p., președinte Ioan Bugneru m. p. Moise Brumbescu m. p. Moise Buitan m. p.
 Nicolae Fleșariu m. p. Ioan Baștia m. p. Dionisie Stănulețu m. p.

Subsemnatul Comitet de supraveghere am examinat conturile prezente și le-am aflat în deplină regulă și în consonanță cu registrele institutului purtate corect, deci Vă rugăm a da absolutorul Consiliului de Ad.-ție și Comitetului de supraveghere pe anul 1928. Privitor la împărțirea profitului curat, aprobă întru toate propunerea făcută în conformitate cu § 45 din statute.

Cincul, la 3 Ianuarie 1929.

Alexandru Șerban m. p. Moise Neagoe m. p. Ioan Geamăn m. p. Ioan Brumbea m. p. Iosif Bastea m. p.

„BOCȘANA“

institut de economii și credit ca societate pe acții în Bocșa-montană.

CONVOCARE.

Domnii acționari ai institutului de economii și credit, ca societate pe acții „BOCȘANA“ se invită prin aceasta în virtutea § 14 din statute la

a XXXIII-a adunare generală ordinară

care se va ține *Duminică, în 10 Februarie 1929, la 11 ore a. m., în localitățile casei proprii din loc.*

OBIECTE:

1. Raportul Consiliului de administrație și al Comitetului de cenzori;
2. Stabilirea bilanțului și darea absolutului;
3. Decidere asupra împărțirii profitului curat;
4. Alegerea Comitetului de cenzori;
5. Modificarea art. 7, 10, 32 și 39 din statute;
6. Exmiterea a doi acționari pentru verificarea procesului verbal luat în adunarea generală;
7. Diverse.

În lipsa membrilor recerși adunarea generală în sensul § 22 din statute se va ține în 24 Februarie 1929 la locul și timpul indicat.

Bocșa-montană, în 11 Ianuarie 1929.

Consiliul de administrație.

Activa.		Contul Bilanț la 31 Decembrie 1928.		Pasiva.	
	Lei	b.		Lei	b.
Cassa în numerar	498.670	—	Capital societar	1.500.000	—
Capitale elocăte la alte bănci	519.307	—	Fondul general de rezervă *)	1.114.124	—
Cambii	2.359.715	—	Fondul de binefaceri	7.442	—
Credite cambiale cu acop. ipotecare	5.527.095	—	Rezervă pentru creanțe dubioase	500.000	1.621.566
Împrumuturi ipotecare	86.365	—	Depuneri spre fructificare	12.760.275	—
Împrumuturi de cont-curent cu acoperire	3.678.009	—	Diverse conturi creditoare	256.810	—
Căsele institutului	20.000	—	Dividendă și interese acționarilor neridicate	5.546	—
Efecte proprii	65.405	—	Dobânzi trans. anticipate pe 1929	795.562	—
Mobilier	1	—	Profit curat	814.808	—
	17.754.567	—		17.754.567	—

*) Cu dotația din anul acesta se urcă la Lei 1.487.962—

Debit.		Contul Profit și Pierdere.		Credit.	
	Lei	b.		Lei	b.
Rezervă pentru creanțe dubioase	200.000	—	Dobânzi	3.007.557	—
Dobânzi după depuneri	1.532.198	—	Credit	58.200	—
Spese de administrație:			Provizțiuni	241.348	—
Salare	406.200	—			
Imprimare, registre, porto, diverse	70.210	—			
Chiria pentru localul institutului	30.000	506.410			
Impozite	253.689	—			
Profit curat	814.808	—			
	3.307.105	—			
				3.307.105	—

Bocșa-montană, la 31 Decembrie 1929.

Mihail Gașpar m. p., director executiv.

A. Novae m. p., contabil autorizat.

CONSILIUL DE ADMINISTRAȚIE:

Petru Ieremia m. p. S. Jurca m. p. Dr. Valeriu Laslo m. p. Ioan Mareu m. p. Aurel Poerean m. p.

COMITETUL DE CENZORI:

Verificat și găsit în consonanță cu registrele.

Bocșa-montană, la 10 Ianuarie 1929.

Dr. Cornel Nicolaevici m. p. Dr. Cornel Petricu m. p. Alexandru Poenariu m. p. Cornel Popoviciu m. p. Coriolan Zuiac m. p.